

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDAC
BLAJ -

201—205

Biblioteca „Universității“

Cluj

Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::RED. RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari.

Numărul 3 Lei

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Redacțional.

Incepând cu acest număr, harnicul și apreciatul nostru colaborator, profesorul Dr. AUGUSTIN POPA, intră ca membru intern în redacția „Unirii“, luând asupra sa și sarcina — pe care directorul ei, ocupat în chip mai deosebit în alte direcții, nu poate să o mai poarte —, de-a gira pe viitor această foaie. Această sporire a puterii de muncă, depusă în serviciul aceluiaș program, va îmbucura desigur pe toți cititorii „Unirii“, pe cari îi rugăm să continue a ne sprijini și pe viitor cu aceeași bunăvoință și dragoste, pe care ne-au arătat-o până acuma.

Dr. Alexandru Rusu
directorul „Unirii“.

Preoții dela munte.

(în interesul ajutorării preoțimei neimproprietărite.)*

Unele ziare din capitală anunță repartizarea ce se va face din excedentul bugetar al anului curent, din care o bună parte va trece în favorul funcționarilor. Firesc deci, că va trebui să beneficieze și preoțimea. De aceea, pentruca noua aranjare să fie din toate punctele de vedere corectă, dreaptă și echitabilă, țin să arăt câteva din condițiile cari pot contribui la ajungerea faptică a scopului.

Incadrarea și construcția întreagă a procedurii de salarizare de până aci, a atins mai dușmănește și mai vitreg pe preoții dela munte. Aici s'a luat ca directivă vechea bază a congresei, când nu realitățile — sesiunile parohiale — jucau un rol principal în ridicarea valorii și rentabilității unei parohii, ci salariul numărului. Atunci însă, era proporția de valoare între bani și produse, ca trebuință a vieții. Enoriașii, neavând moșile lor, ci trăind din lucrări la păduri și din minieră, nu prestau nimic în naturalii, ci totul în bani. De aci, computată retribuția sau dotația preotului — ca un ce fix în bani —, deși lipseau averile bisericilor, da un venit numărului mai mare ca în parohiile bogate dela țară. Acolo, erau porțiuni canonice frumoase, prestații în naturalii etc., și totuși echivalentul de valoare al acestor produse nu dădea valoarea ce-o reprezenta banul aci. Cauza: banul era baal!

Azi, când situația se prezintă chiar invers în urma devaluării banului, când echivalentul tratului nici o proporție — măcar comparativă — nu mai are cu valoarea infimă a banului, a pă-

Păr. canonic Dr. Ioan Bălan, deputatul Blajului, a cerut în ședința dela 3 Noemvrie crt a Camerii, ca preoțimei neimproprietărite din Ardeal încă să i-se de-a pe viitor sporul de 25 la sută asupra salariului preoțesc de oricând, care s'a acordat preoțimei din vechiul regat. Este o cerere din cele mai îndreptățite, căreia înțelegem să-i dăm tot sprijinul, publicând acest articol al preotului nostru din Câmpeni, un bun cunoscător al situației preoțimei neimproprietărite.

N. R.

stra norma veche, înseamnă a neglija și prescurta fără inimă o tagmă indispensabilă interesului vital al statului. Și apoi este cu totul de neadmis, ca pe un atare factor conștient și valoros să-l lași la voia sorții. Ba, mai mult, să-l restrângi singur la această leafă, fără a te îngriji să-i dai posibilitatea de-a putea trăi după gradul pregătirii sale, și aceasta fie prin improprietărire, fie prin adaus de leafă, care să echivaleze cu 0% de scumpete și produsele din parohiile improprietărite.

Situația se prezintă anume cam astfel: Leafa 1750 la lună, plus nimic altceva — la munte, și: leafa mai urcată, plus 40—80,000 venite din agri la țară. Or, situația aceasta nici chiar la țară nu-i tocmai mulțumitoare față de chemarea și misiunea primordială a preotului în stat. Și atunci, ce să mai zicem despre starea absolut insuportabilă a preoților lipsiți de venitele pământurilor date celorlalți.

În chestiunea aceasta s'au trimis lămuriri. În special subscrisul, și ca delegat al sinodului, a trimis nu odată memorii, în comun cu protopresbiterii ortodocși de pe aici, și rezultatul am rămas nul. Nu se mire atunci nime, că situația parohiilor din munți este mai mult decât desperată, și că golul nu se mai poate umple. Ba și din cei cari erau aici, 6 ortodocși și-au cerut parohii la țară, unde unii au și plecat. Între credincioși băntuie molima adventismului, fără a i-se putea sta în cale și răul va crește. Pe viitor nimenia nu se va mai plasa în mizeria acestor parohii, din care cauză suferind sufletele lipsite de păstor, va suferi, evident, și statul. Cum se face dar, că cei dela conducere, cari au trebuit să cunoască situația de pretutindeni și-au ținut de datorință, — muncind unii chiar cu adevărat hiperzel — să croiască fel de fel de parohii nouă, chiar fără parohieni, răsărind ca din pământ celea 32 jugăre, și au delăsat, cu o neglijență supărătoare, parohiile existente.

Noi preoții dela munte, cu toată grija zilei de mâine, ne-am făcut datoria. Da, ne-am făcut-o, fiindcă am fost educați în conștiința cristalizată care-și impune sacrificii și abnegații către Părintele ceresc, către stat și societatea omenească. Această muncă, istovind mereu sufletul, mizeria cu preocuparea lipsurilor dese consumând energia fizicului — încetul cu încetul nu va mai putea fi continuată. Iar urmarea firească va fi: creșterea numerică a familiilor mizere, nemulțumirile, imoralitatea, defecțiunile, în definitiv „dezastrul moral și ateismul în popor“.

Nu creadă nime, că vorbele acestea sunt exagerări. Nu, cu atât mai mult nu, cu cât zilnic avem înaintea noastră — ca efect al unor intrigi nesocotite — desbinarea pe chestia confesională, plus multele secte adventiste, cari toate contribuie în mare măsură la înrăutățirea situației, ce nu poate fi salvată — o spunem în deplină cunoștință de cauză — decât prin tagmă preoțească.

A sta la distanță, ori a privi cu indiferențism, înseamnă a pregăti bomba la temelie clădirii neamului, iar a nu lua măsurile de sanare, îngrijindu-te de castea preoțimei, înseamnă, nici mai mult nici mai puțin, decât a lucra direct pentru ruina morală a unei întregi părți de țară.

Măsurile, ce se pot lua pentru a preîntîmpina toate acestea și pentru a asigura pe viitor bisericile și parohiile cu preoți stabili și activi, sunt la îndemână și se pot aplica. Noi le vedem în următoarea alternativă: 1. Improprietărire parohiei, ca să beneficieze preotului. Dacă fiecare în parte nu se poate, atunci să se facă în bloc. 2. Specificarea unui salariu lunar, ca ajutor echivalent scumpetei și improprietăririi. Și aici amintim, că fiind la munți populația extrem de nevoiașă și săracă, să se facă dotația preoților complectă dela stat, urmând ca toate serviciile să se facă populației gratuit.

Așa vedem noi, preoțimea deșconziderată dela munte, că trebuie să se lucreze în interesul bisericii și, prin ea, în interesul neamului. Dl ministru de finanțe și acela al cultelor numai așa vor face pentru părțile noastre operă într'adevăr națională, dacă vor aplica unele din aceste mijloace, fiindcă sporind numai adausul de leafă, scumpetea va mistui întreg efectul. Preotul din munți tot calic și neajutorat va rămâne, iar urmările păgubitoare ale acestei situații nu vor întârzia să se manifeste cu tot mai multă putere.

Pr. Aurel Gligor.

Oracolul Preasfințitului Ciorogariu. Dl Seneca, ilustrul „teolog“ al ortodoxiei orădane, de ale cărui exhibiții de „lege românească“ ne-am ocupat mai deunăzi într'un „telefon“ al numărului 43, a comis de curând, în legătură cu investirea patriarhului român, un nou articol teologico-ortodox, pe care l-a plasat în fruntea numărului dela 4 Noemvrie al gazetei „Sentinelă dela Vest“ din acelaș cuib al Preasfințitului Ciorogariu. Ideile conducătoare ale acestui articol merită a fi reținute, spre a se vedea unde duce prostia omenească, încăpută în fâgășul strămt și veninos al urii seculare față de Roma papală.

Dl Seneca, crezându-se dator a se închina ideii mântuitoare a patriarhiei românești, „clădită, cum spune, pe bazele ei firești: ortodoxia“, nu poate face aceasta decât prezentând patriarhia din Constantinopol ca „o ficțiune“, lipsită de orice putere și autoritate, în locul căreia, prin o inexorabilă „necesitate a timpurilor“, a trebuit să se ridice patriarhiile „naționale“, a căror autocefalie desăvârșită, evident, nici nu mai poate fi pusă în discuție. Dupăcum nu mai poate fi azi vorba decât despre o „înfrățire a popoarelor“, tot astfel nu mai posibilă, spune autorul, nici pe terenul religios decât o „înfrățire“ similară, care eschide cu desă-

vârșire „inglobarea bisericilor sub mâini nepunctuoase omenești“, cum ar fi, chipurile orice putere centrală, care și-ar pretinde o stăpânire religioasă asupra mai multor popoare. „*A mai spune* — afirma dsa foarte sentențios —, *că asi mai există o putere spirituală* (sic!)... *patriarhală dela Constantinopol*“, înseamnă „*să ne mințim pe noi înșine, ... să trăim din mirosul mucegaiurilor medievale și să credem în stafi*“.

Dar — și aici vine marea înțelepciune a oracolului dela Oradea — pentru a putea susține logica acestei argumentări, până aici la aparență destul de impecabilă, d. Seneca nu poate admite nici puterea papalității, pe care crede a o putea pune întru toate alături de Constantinopol, declarând, fără pic de genă, că ea încă nu mai este azi decât o „*ficțiune*“. „*Rând pe rând* — spune dsa —, *concesie după concesie* [pragmatica (?) concordatul (!)], *puterea Papilor li-se topește în mână, iar popoarele privesc cu indiferență (!) la această prăbușire (!?)*. *Asi, și ca spirituală (!!!) și ca temporală, puterea papilor este o ficțiune*“. Și aici preînțeleptul teolog și istoric de pe malul Crișului negru merge chiar mai departe, afirmând, că „*prăbușirea*“ aceasta a puterii papale s'a făcut din vina *Papilor*, pentru că — vezi Doamne — „*au râvnit prea mult la puterea trecătoare a lumii... coborând biserica în lupta păcatelor omenești*“, în vreme ce soarta similară a patriarhiei din Constantinopol, de pe urma căreia „*nu mai putea fi vorba nici (sic!) în Orient de un singur păstor al ortodocșilor*“, a ieșit numai „*din vina împrejurărilor*“...

Și pentruca lumea să priceapă și mai bine rostul acestor preînțelepte digresiuni istoricofilosofice, d. Seneca — oracolul orădan — ne dă imediat și concluzia, care spune, că sunt „*zadarnice... fără înțeles... și absurde încercările unor capete întăriate de-a ne mai vâri și pe noi sub cărja Papilor, cari și ei sârmanii (!) deabia și-o mai țin*“. —

Am înțeles, și suntem edificați!

Și cu aceasta am putea termina, dacă n'am fi ispițiți să mai spunem, că acest strașnic „*moralizator*“ al Papilor, ascuns sub pseudonimul „*Seneca*“, este — așa ni-s'a spus — d. *George Bota*... fostul director al școlii normale de

fete din Sfântu-Gheorghe, transferat la Oradea mare pentru motive... nu tocmai ortodoxe, pe cari le cunoaște o lume întreagă...

Să lășăm deci Papii, dle Seneca, și în loc de-a ne ocupa de „*păcatele*“ lor, să ne gândim puțin la „*virtuțile*“ noastre.

Trecutul și prezentul catolicismului ardelean. Sub titlul acesta a apărut de curând la Târnava-Sănmărtin, fosta reședință a județului nostru, o importantă operă istorică, la care și-au dat contribuția toți fruntașii vieții intelectuale maghiare și catolice din Ardeal. Gândul nemărturisit este de-a se opune cărții scrise de d. Onisifor Ghibu asupra acestui catolicism un răspuns vrednic de importanța chestiunii și de aceea suntem siguri, că în jurul acestei cărți, peste care nu se poate trece ușor la ordinea zilei, se va face încă vorbă destulă.

Impărțită în 29 capitole, cartea are două capitole, scrise de *episcopul Dr. I. Karácsonyi*, asupra catolicismului ardelean până la 1571. Urmează apoi o întreagă serie de tratate asupra mișcărilor religioase de pe timpul reformățiunii și a contrareformățiunii, între cari găsim și două capitole cari ne privesc de aproape. Primul, scris de *Dr. Bilay Árpád*, se intitulază „*Românii ardeleni sub principii protestanți*“, iar al doilea este scris de *Dr. Gyárfás Elemér* — căruia îi revine de altfel partea leului la întocmirea întregii cărți — și se ocupă, cu foarte bune orientări, de „*Unirea Românilor ardeleni și constituția bisericii române greco-catolice*“. Tot acestui autor se datorește și o bună orientare istorică asupra elementului sășesc și un foarte interesant capitol asupra rostului politic și economic, pe care l-a avut și-l are Status-ul catolic ardelean. Dintre capitolele cari se ocupă de timpurile mai nouă amintim încă, pentru interesul lui particular, pe acela al dlui *Dr. Balázs András*, care tratează despre „*Catolicismul ardelean sub imperiul român (1918—1924)*“.

Prefața cărții a scris-o prelatul *Dr. Hirschler* dela Cluj, ocupându-se de „*Rolul bisericii în istoria mondială*“, iar cuvântul de încheiere este al pâr. franciscan *Trefán Leonárd*, care atinge „*Misiunea catolicismului ardelean în România și în Orient*“.

Cronică bisericească.

Aniversara sinodului nicean la Roma. Serbările aranjate la Roma în amintirea primului conciliu ecumenic, cari se urmează acolo de mai multe luni în forma unor conferențe ținute de cei mai de seamă orientaliști, vor fi încoronate Dumineca viitoare, în 15 Noemvrie, de o impunătoare liturghie arhierască orientală, la care va asista și sf. Părinte, care va recita crezul Niceno-Constantinopolitan în grecește.

Onoarea deosebită de-a pontifica această liturghie solemnă s'a incredințat I. Preasfinției Sale mitropolitului nostru Vasile, care pleacă în scopul acesta iarăși la Roma.

Sfințirea bisericii din Cehăluț. Dintr'o corespondență mai lungă asupra acestei înălțătoare serbări, centrul căreia a fost episcopul consacrat, Preasfințitul Iuliu al Gherlei, reținem jertfa uriașă pe care au adus-o cele abia 20 de familii ale credincioșilor noștri din Cehăluț pentru a-și ridica un frumos și vrednic lăcaș de închinare.

Actul solemn al sfințirii s'a săvârșit în ziua de 25 Octomvrie c., când satele învecinate (Cehal, Orbou, Blagea, Cian, Siliuaș ș. a.) au alergat și ele, în frumoase și impunătoare procesiuni, la Cehăluț, îmbrăcat în haine de sărbătoare, pentruca împreună cu preoții lor și cu o întreagă cunună de intelectuali cari au participat la sfințire, să se bucure cu venerabilul preot local, nonagenarul protopop Vasile Sfura, căruia Dumnezeu i-a mai hărăzit și această zi de înaltă fericire și mângâiere.

După investirea primului patriarh român. Cu o mică abatere dela programul inițial — provenită din antagonismul greco bulgar, de pe urma căruia reprezentantul patriarhiei din Constantinopol a refuzat să slujească alături de „*schismaticul*“ reprezentant al bisericii bulgare —, serbările investirii primului patriarh român s'au desfășurat Dumineca trecută în cadrele impunătoare, anunțate și de noi în numărul ultim. În vorbirea sa dela investire — la care a participat și I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile —, patriarhul Miron a schițat un frumos

Foița „Unirii“

Insula sfinților.

— Un minunat cuvânt de laudă al sf. Părinte Papa Piu al XI-lea. —

Un puternic pelerinaj de circa 1000 persoane, în frunte cu aproape întreg episcopatul și cu însuși președintele republicii irlandeze *Cosgrave*, s'a prezintat în ziua de 23 Octomvrie în fața sf. Părinte, pentru a depune la picioarele lui omagiul sincer și curat al unui popor, care, în cel mai deplin înțeles al cuvântului, a suferit, veacuri de-a rândul, adevărat martiriu pentru mântuirea credință a Romei. Alocuția, prin care sf. Părinte și-a manifestat bucuria pe care o simte față de acești reprezentanți ai „*Insulei sfinților*“, este un document din cele mai interesante și de aceea o dăm aici — în părțile ei mai esențiale —, după „*L'Osservatore Romano*“ din 24 Octomvrie c.

Nu sunt aceștia nici primii și nici singurii Irlandezi, pe cari îi primim în cursul acestui mare și binecuvântat an sfânt. Au mai venit și alții mulți dintre acești iubii fii ai Noștri din scumpa Irlandă, pe care o numim pururea „*Insula sfinților*“, Insula verde, verde, ca și acest stindard al pelerinajului vostru și sfânt, ca și cetele imense ale sfinților voștri. Cu mare mângâiere a inimii Noastre mulți am văzut dintre acești fii ai Noștri, preaiubiți între cei mai iubii. Ba chiar putem zice, că Irlandă Ne este pururea aproape, pururea cu Noi prin o

frumoasă și scumpă reprezentanță a sa, care e Venerabilul Colegiu irlandez, pe care suntem atât de veseli de a-l vedea pururea cu Noi...

Dar n'am mai primit un pelerinaj ca acesta, atât de impunător ca număr și atât de însemnat ca compoziție, un pelerinaj în fruntea căruia vedem pe însuși capul statului, pe Escelența Sa *Cosgrave*, pe care suntem veseli de-al putea saluta aici în casa Părintelui comun, pe acest reprezentant atât de vrednic, și atât de vrednic cărmuitor al unui popor atât de piu și de catolic; atât de piu și de catolic el însuși, încât s'ar putea zice că precum reprezentanță credința și evlavie poporului său, tot așa și dă acelu popor un exemplu cu atât mai frumos cu cât vine mai de sus; un pelerinaj, condus de atâția episcopi încât ne face fericita impresie a unui Conciliu; un pelerinaj, în care vedem o reprezentanță atât de însemnată, atât vrednică a clerului irlandez, mirean și călugăresc, atât al acelu de-acasă cât și al acelu ce se desvoaltă aici sub ochii Noștri... Intr'adevăr un pelerinaj ca nici un altul, care Ne face impresia că întreaga Irlandă a venit la Noi, că întreaga Irlandă, într'o reprezentanță atât de plină și complectă, stă sub ochii Noștri și în jurul inimii Noastre.

Și aceasta într'adevăr e atât de plăcut ochilor Noștri, și atât de dulce auzului nostru, încât nici un cuvânt al Nostru n'ar putea ex-

prima sentimentele ce ne însuflețesc, pentrucă, o fi preaiubiți, Noi nu putem să nu ne cugețăm la aceea ce voi într'un mod atât de fericit reprezentați, adecă la Irlanda, la Insula sfinților, după vechia și strălucitoarea numire, la Irlanda care se mai poate numi „*Insula mucenicilor*“, „*Insula apostolilor*“ și „*Insula misiunariilor*“.

Toate acestea sunt prea adevărate. Catalogul sfinților voștri, lista voastră hagiografică e atât de bogată, sunt atâtea nume ce ilustrează adevăratul vostru martirologiu; atâția apostoli pe cari voi i-ați dat Europii, cuprinzând aici chiar și Italia, care însași a dat apostoli întregii Europe, unde își are reședința și Scaunul apostolic. Ceeace a fost sf. Patrieiu în Irlanda voastră, a fost sf. Columban în Italia, sf. Gallus în Elveția, și atâția alții în atâtea alte regiuni. Și aceasta în veacurile cele mai obscure, cele mai pierdute în întunec, când a fi apostol însemna a fi totodată civilizator de țări și de popoare, păzitor al ultimelor rămășițe de lumini ale istoriei literare, pe care năvălirile barbarilor au fost stâns-o aproape cu desăvârșire. Ba chiar și astăzi, câți misiunari nu dă Irlanda pentru propovăduirea credinții! Se poate vedea indeajuns în această expoziție misionară, pe care avem bucuria de-a o putea oferi privirilor voastre.

Toate aceste lucruri mărețe, aceste stră-

de muncă bisericească, pentru care a solicitat sprijinul tuturor.

Foarte mult au plăcut cuvintele, nu mai puțin programatic, spuse din acest prilej, de către Sa Regele, care, în toastul său dela banchetul dat la Palat, a rostit și următoarea vorbă plină de adânc înțeles: „Urez, ca biserica ortodoxă să găsească mijloace de apropiere între ele și între întreaga creștinătate, astfel să răsară din această apropiere pacea și înțelegerea popoarelor, dăruită de Mântuitorul, propovăduită de biserică și dorită de noi toți“.

De-acum ortodoxismul român are deci unele forme pentru a putea lucra potrivit acestor programe. Tot ce mai trebuie este să se realizeze și lipsescă nici puterea internă, care să le dea viață.

Iarăși conciliu ecumenic? Având la București o bogată și aproape complectă reprezentanță a tuturor bisericilor ortodoxe, patriarhul român a pus din nou în discuție ideea unei reuniuni mai numeroase a prelaților ortodocși pretutindeni. Ea a fost primită cu bucurie de partea tuturor, și s'a hotărât ca ea să aibă loc pe muntele Athos, la o dată ce se va fixa mai târziu și cu un program, care deasemenea trebuie să fie lucrat de acum înainte.

Se pare deci, că ideea unui nou conciliu ecumenic al ortodoxiei n'a putut fi slăbită de eșecul combinațiilor făcute pentru anul acesta. Se va vedea deci, dacă noua inițiativă va putea, în fine, să aibă sorti de izbândă.

Știri mărunte.

Personale. Abia reîntors dela București din viața trecută, I. Preasfinția Sa p. mitropolit de Sibiu, pleacă azi la Hădăreanu pentru sfințirea bisericii noastre de acolo, iar Marți va merge pentru o conferință episcopescă la București, de unde va pleca apoi iarăși la Roma pentru serbările aniversare ale conciliului dela Nicea.

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. Aurel Cosma de paroh la Beșinău (prot. ortodox), iar pe p. Alexandru Circa de paroh la Saseni (prot. Reghin).

Acitoare pagini din istoria trecută, prezentă și viitoare încă și astăzi, prezența voastră ni-le dăune înaintea ochilor, și pentru aceasta, prietenii voștri plin de iubire, mulțumirea Noastră e spus de adâncă, de gingașă și în special deosebit de părintească.

Noi vă felicităm nu numai pentru aceste lucruri trecute, de cari cu dreptate vă puteți bucura, ci și pentru aceea ce voi înșivă ați mai făcut la ele. Știm doară bine din cele ce am vădit și auzit, din cele ce episcopii voștri ne-au comunicat, știm prin mii de căi câtă credință vie și iubirează în țara voastră, cât de adâncă evlavie, câtă practică sinceră de viață creștinească se manifestează în focularele voastre, în bisericile voastre, cât de mare e devoțiunea voastră către Sfântul Sacrament, cât de deasă este înțelegerea cu sf. Cuminecătură, care este alinierea către sfântul Scaun apostolic, către vechea Mamă bună, biserica romană, care e spus de adâncă și de caracteristica voastră de iubire fiască și către sfântul Părinte, Vicarul nostru Isus Hristos, urmașul sfântului Petru!

Și apoi, prezența voastră ne reamintește toate acestea, dându-le deodată și cea mai frumoasă și mai eloquentă confirmare, pentru că nu putem să nu ne gândim la lungă călătorie ce voi ați făcut pentru a ajunge aici. Voi nu veniți dela porțile Romei, nici dela granițele Italiei, voi veniți din Irlanda, și călătoria v'a costat

De-ale „Astrei“. Dintr'un comunicat mai recent reținem asupra ultimelor lucrări ale acestei asociații culturale următoarele: În 26 Octombrie c. s'a inaugurat o Troiță pe mormintele eroilor dela Orlat. Frumosul monument, de o înălțime de 3 m., cumpărat din contribuții benevole, a fost sfințit, în cadrul unor înălțătoare serbări, de preotul local I. Becicheri, căruia îi revine o bună parte din reușita întregului festival. Pregătirile pentru serbările similare dela Șelimbărul lui Mihai Viteazul, despre cari am mai pomenit, se urmează cu zor, și se dă ca sigur că la inaugurarea acestei troițe va participa și d. Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor. În curând va apare noul calendar al „Astrei“, care se va răspândi ca publicație de propagandă pentru scopurile Asociațiunii noastre.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânei a VIII-a după înălțarea sfintei Cruci, va predica în catedrală p. Ioan Crișan, vicenotar consistorial.

— Aproape săptămână de săptămână se fac aici în Blaj — cu deosebire în acest timp de toamnă — întrunirile colegiale ale diferitelor promoții ieșite din liceul nostru de băieți. Ele sunt conveniri intime, făcute de comun împreună cu foștii profesori încă în viață, de pe urma cărora profită aproape totdeauna și feliurite așezăminte culturale ale Blajului, îndeosebi fondul pentru elevii bolnavi, și — mai nou — Institutul recunoștinței, pentru care, bunăoară, promoția anului 1910 a oferit de curând o sumă de aproape 20,000 Lei.

— În partea de cătră gară a orașului, aproape de „Plugarul“, se edifică — cu însemnate jertfe ale credincioșilor localnici — o frumoasă bisericuță romano-catolică, menită a lua pe viitor locul modestei capele a internatului nostru de fete, unde se întruneau până acum, pentru sf. liturghie, credincioșii acestei biserici. Sfințirea ei se va face, pe cât știm, încă în toamna acestui an.

Un monument lui George Șineai. Duminecă în 25 Octombrie s'a desvilit monumentul ridicat întru amintirea marelui cărturar și martir al neamului românesc G. Șineai, în comuna natală Șamșudul de câmpie, numită azi, întru proslăvirea marelui său fiu, Șineai. Inițiativa acestui frumos gest a luat-o societatea tinerimii române din Târgu-Murăș, în frunte cu vrednicul ei președinte dl Cionca. Serbarea a

început prin liturghie solemnă celebrată de toți preoții din jur, a urmat apoi un pelerinaj la monumentul așezat în mijlocul comunei. Aci s'au rostit numeroase cuvântări pline de însuflețire. După serbare a fost banchet la școală. — Tot atunci s'a ținut și adunarea de constituire a despărțământului Rciu al Astrei, iar seara a fost o petrecere din cele mai animate.

Căile ferate se scumpesc din nou. Zilele acestea se va aduce — după cum se anunță din București — în fața Consiliului de miniștri, noul proiect de tarif pentru C. F. R. lucrător de serviciul comercial al căilor ferate. Scumpirea se va referi atât la persoane cât și la mărfuri și va intra în vigoare pe ziua de 1 Ianuarie 1926. În ce privește proiectul scumpirii încă n'a transpirat nimic pozitiv, dar se vorbește de 50 la sută.

*AVIZ. Societatea „ELECTRICA“ aduce la cunoștința tuturor acționarilor, că termenul de plată pentru rata a doua de 30%, adică 150 Lei de acție, l-a fixat pe ziua de 30 Noembrie a. c. — Atunci sunt a se plăti și câte 25 Lei de acție, drept spese de fondare.

Telefonul „Unirii.“

C. Murăș-ludoș. Cu trimiterea banilor în străinătate nu mai este nici o greutate, după ce — începând cu ziua de 1 Noembrie c. — la toate oficiile poștale din țară a început primirea mandatelor și pentru străinătate. Aceasta este de-acum cea mai ușoară și mai sigură cale.

P. Cluj. Domnii dela „Renașterea“ pot fi într'adevăr foarte încântați de faptul că au reușit să sfințească pe scama Băznogului lor și a celor vreo 25 familii din crângul Feiurd-Pădureni o biserică ortodoxă. Ar fi trebuit să fie însă — și aceasta le-o puteți spune fără primejdia de-a fi desmișcați — ceva mai modeste, când e vorba de „grandiozitatea“ serbărilor, cari nu numai că n'au întrecut toate așteptările, ci chiar din potrivă — cu toate invitațiile ca la nuntă ce s'au făcut pentru tot jurul — nu s'au putut împărți nici măcar „colacii“ pregătiți, așa că au trebuit să fie vânduți mai apoi în licitație publică. Și mai puteți să le șoptiți și acestea: Cele 25 familii din Pădureni, amăgite cu vorba cunoscută, că nu vor plăti nimic nici preotului, nici bisericii, încă nu rămân ortodoxe decât până în momentul, când p. Băznog, ori altul, care-i va lua locul, va începe să-și pretindă și el stolarele obișnuite. Și atunci vor reveni și aceștia și încă — probabil — cu biserica cea nouă cu tot.

T. Sighișoara. Interesându-ne la locurile competente, putem să vă anunțăm, că la primăvară se va deschide din nou cursul de cantori și anume tot cam în condițiile în cari a funcționat ultimul curs din anul trecut. De altfel, la timpul său, se vor publica toate amănuntele cari pot să intereseze. Favoruri, la locuință și

nu puține necazuri, jertfe și neajunsuri. Toate acestea însă le-ați înfruntat cu inimă senină și generoasă, iar ținuta voastră, expresiunea iubirii de fiu, cu care ați primit invitarea de a veni la Roma, ne arată cât se poate mai clar sentimentele ce însuflețesc inimile voastre, precum îl arată și spectacolul de vie devoțiune și adâncă evlavie ce ați dat în vizitarea Bazilicelor, aducând și prin aceasta o importantă contribuție la universala întrecere în ferveare ce lumea catolică a adus, aduce încă, și va continua să aducă la Roma în acest an de binecuvântări.

Pentru aceea, o fiu preaiubiți, Noi vă urăm ca venirea voastră în sfânt pelerinaj la Roma, petrecerea voastră în Cetatea sfântă, să vă fie plină de mângâieri, de grații și de roade sufletești, încât să se vadă în sufletul fiecăruia din voi ce va se zică Anul sfânt, că e într'adevăr un an sfânt, iar nu an de sfîntenie.

Voi deci toți și unul fiecare dintre ceice ați venit aici la inima Mamei romane, în casa Părintelui comun, însuflețiți deja de atâta spirit de credință, de evlavie, de viață catolică, întoarceți-vă în iubita voastră insulă, în orașele voastre, la casele voastre, și mai sfinți, și mai arzători, și mai evlavioși și și mai devoți, pentru ca inima Domnului nostru Isus Hristos care atâta vă iubeste, să vă iubească și mai mult și să vă binecuvinteze mai cu imbelșugare după cum și Noi vă binecuvântăm.

Apoi deoarece, iubiților fiu, din toată inima voim să vă dăm binecuvântarea apostolică, pe care voi ați venit s'o cereți inimei de Părinte ca și o coroană și compliment al sfântului jubileu. Noi voim să v'o dăm într'adevăr ca o coroană și un compliment de sfîntenie și de mântuire pentru sufletele voastre. Mai voim apoi să binecuvântăm tot ce aveți în gând sau în inimă, familiile, casele, rudeniile, copiii, bătrânii, bolnavii, neputincioșii lăsați în suferințele lor — pe aceștia în chip deosebit —, și voi puteți să li-le duceți, talmăcindu-le sentimentele Noastre de compătimire și de încurajare.

Urmează apoi alte binecuvântări, după cari sf. Părinte spune, de încheiere, următoarele: Și apoi binecuvântăm Irlanda eu prezentul ei, într'un mod atât de fericit împăciuită și liniștită Irlanda, eu marele ei viitor, care nu poate să nu vină acolo unde credința este atât de mare, evlavie atât de vie, și unde viața creștinească este atât de activă, încât e asigurată binecuvântarea Dumnezeului popoarelor și al națiunilor. Toată Irlanda, toată, scumpa și iubita Irlanda, Noi o binecuvântăm, binecuvântând pe această Căpetenie, pe acest President aici de față, precum și pe întregul său guvern.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“.

chiar întreținere — contra anumitor servicii — încă nu sunt excluse. — Până la sfârșitul anului mai restați cu suma de 150 Lei.

B. Comloș. Numerii ceruți Vi-i-am trimis gratuit, înțelegând să aducem și noi această jertfă pentru biserică noastră de acolo. Prețul abonamentului pentru America se găsește în fruntea fiecărui număr al foii.

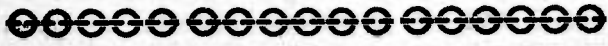
M. Dej. Pentru cuvenită orientare, Vă avizăm, că am primit răspunsul venit dlui A. N. din »foița« numărului 42, și că-l vom publica — dacă numai se va putea — încă în numărul proxim.

B. Vărădia. Primit. Foarte pe lung. Cu prescurtări sperăm totuși să-i putem face loc în curând.

Of. parohial. Cheniz. Am primit 150 Lei. Achitat până la 31 Decembrie 1925.

P. Noșig. Abonamentul primit. Numerii ceruți i-am trimis.

C. Nadișul român. Chităm primirea sumei de 150 L.
H. Chizdia. Am primit 100 Lei.

Preoțime! Nou apărut! Invățătorii!

Comandați imediat cea mai frumoasă și bogată carte de rugăciuni:

„Cărarea Fericirii“

de preotul *G. Mănușat*, care conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni acomodată pentru orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. S. dl Episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581—1925.

S'a pregătit în următoarele legături:

In carton tare . . . . . > 85—

> pânză fină cu cruce aurită > 140—

> piele lux, pe hârtie velină

pentru dame . . . . . > 280—

Pentru școlari se recomandă cele cartonate, à 85 lei.

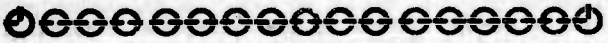
La librăria ANCA Cluj.

Preoții! Cereți!

„Predici la Morți“

de Prot. I. Marga. Prețul 45 lei.

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.
2—20 (67)

□ Modele elegante de blănuri. □

~ Cele mai noue blănuri la modă. ~

Concurs la stipendii.

N. 5610—1925.

Prin aceasta publicăm concurs, până la 20 Decembrie 1925 inclusive, la următoarele stipendii:

I. Din Fundațiunea „Alexă Bidian“.

Stipendii adecvate tuturor nepoților din frați și consăngenilor fundatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măestrii.

II. Din fundațiunea „Crișan-Boeriu“

Un (1) stipendiu de 800 Lei.

Indreptățiți sunt copiii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, cari urmează orice școală și meserie.

III. Din fundațiunea „Ioan Daniel Dănuț de Fersig“.

Un (1) stipendiu de 1000 Lei.

La acest stipendiu pot concurge studenți români greco-cat. dela orice școală, sunt însă

preferiți consăngenii fundatorului și numai în lipsa acestora se va conferi altora.

IV. Din fundațiunea „Augustin Lăday“

Stipendiile sunt destinate pentru tineri români gr.-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

V. Din fundațiunea „Ioan M. Moldovan“.

1. Un (1) stipendiu de 2000 Lei, destinat pentru studii academice.

2. Un (1) stipendiu de 1000 Lei, pentru elevi la școlile secundare de orice natură. — Consăngenii au preferință.

VI. Din fundațiunea „Constantin Papfalvi“.

Un (1) stipendiu de 500, Lei pentru elevii dela orice școală. Consăngenii au preferință.

VII. Din fundațiunea „Dionisiu de Șimon“.

Un (1) stipendiu de 500 lei pentru agromie. Preferință au rudeniile.

VIII. Din fundațiunea „Alex. Șt. Șuluțiu“.

1. Șase (6) stipendii de câte 400 Lei plus câte un ajutor de 4800 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul ori medicina, afară de patrie.

2. Două (2) stipendii de câte 300 Lei plus câte un ajutor de 3600 Lei, pentru tineri cari studiază tehnica, metalurgica, pedagogie ori științele reale, afară de patrie.

3. Cinci (5) stipendii de câte 200 Lei plus câte un ajutor de 2400 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul în patrie.

4. Patru (4) stipendii de câte 100 Lei plus câte un ajutor de 1200 Lei, pentru elevi la liceu în clasele superioare.

5. Două (2) stipendii de câte 60 Lei plus câte un ajutor de 750 Lei, pentru elevi la liceu în clasele inferioare.

Consăngenii au preferință.

IX. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană“.

1. Un (1) stipendiu de 5000 Lei, pentru studii academice și universitare.

2. Un (1) stipendiu de 2000 Lei; Două (2) stipendii de câte 1500 Lei, de stinate pentru elevi la liceu.

3. Două (2) stipendii de câte 1500 Lei pentru eleve la liceu.

4. Două (2) stipendii de câte 1000 Lei, pentru elevi la școala normală.

Rudeniile au preferință,

X. Din fundațiunea de „Alumnate a Internatului Vancean de fete din Blaj.“

Un (1) stipendiu de 800 Lei, pentru eleve la liceul din Blaj.

XI. Din fundațiunea „I. T. Chețianu“.

Un (1) stipendiu de 1000 Lei, pentru elevi la școlile din Blaj.

Rudeniile au preferință.

XII. Din fundațiunea „Efraim Klein“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru elevi la liceul din Blaj, Preferință au elevii din familiile Klein și Munthiu.

XIII. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramonțan“.

Un (1) stipendiu de 2500 Lei, pentru universitate și academii.

Preferință au cei de origine nobili.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alăture la suplicile lor: Certificat școlar în copie autentică, carte de botez -dela preot, atestat de paupertate, atestat medical, certificat de frecvență, și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul au să alăture atestat dela

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic Blaj.

oficiul parohial respectiv și respective tabele genealogică exact dedusă. Sunt datorii mai de parte să determine apriat suma și soiul stipendiului pe care îl cer.

Cererile intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 20 Octomvrie 1925. (82) 1—3

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC SIBIENESC HOZA și MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Barehote, șifoane, pânzetur, pânză de cearecafuri, gradel, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și patent pentru copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghete diu cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chipiuri pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octomvrie 1925 și pe tot timpul duratei școalelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela 1000 Lei în sus 10 %. Incercați și vă veți convinge de redusele prețuri și buna calitate a mărfurilor.

HOZA și MARCU

4—? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 30—52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca:

Zefire,

Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o-

dăjdii bisericesti: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Că-

delnițe, Cruci de mână și Cruci de

: prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și omande

din alt loc până ce nu se va con-

vinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

CERETI PRETUTINDENTI renūmitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă

OTTO ȘI ALFRED HERZOG

București, Pasagiul Comedia 2.

2—15 (88)

